

Svar på motion om kompetenskrav på personal
inom äldreården

33

2025KS160

Sammanträdesdatum
2025-12-11

§ 226

Dnr 2025KS160

Svar på motion om kompetenskrav på personal inom äldreården

Beslut

Kommunfullmäktige bordlägger ärendet.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige beslutade den 27 mars 2025 § 54 att till kommunstyrelsen remittera motion från Patrik Strömstén (SD), Peter Arvidsson (SD) och Johannes Backlund (SD) om kompetenskrav på personal inom äldreården. Kommunstyrelsen beslutade den 8 maj 2025 § 157 att remittera Motion om kompetenskrav på personal inom äldreården till socialnämnden för yttrande över de delar i motionen som berör nämndens verksamhetsområde.

I motionen yrkar Sverigedemokraterna om krav på en certifierad miniminivå i svenska språket till nivå B2 för vårdande personal inom äldreården och hemtjänst.

Socialnämnden beslutade 22 oktober 2025 § 152 att anta Yttrande till kommunstyrelsen över motion om kompetenskrav på personal inom äldreården från sektorn för socialtjänst som sitt eget yttrande till kommunstyrelsen.

Verksamhetsområdet har fungerande arbetssätt och rutiner som används vid rekrytering och introduktion av medarbetare för att säkerställa kompetens, lämplighet och språkkunskaper. Verksamheten arbetar löpande med att ta fram språkutvecklande arbetssätt i enlighet med den språktag som beräknas träda i kraft den 1 juli 2026.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelsens beslut 20 november 2025 § 329
- Tjänsteskrivelse 30 oktober 2025
- Socialnämndens beslut 22 oktober 2025 § 152
- Yttrande till kommunstyrelsen över motion om kompetenskrav på personal inom äldreården 11 september 2025
- Motion från Patrik Strömstén, Peter Arvidsson och Johannes Backlund (SD) om kompetenskrav på personal inom äldreomsorgen, daterad 14 mars 2025

Förslag till beslut på sammanträdet

Björn Magnusson (S) föreslår att kommunfullmäktige bordlägger ärendet.

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum
2025-12-11

Beslutsgång

Ordföranden finner att kommunfullmäktige bordlägger ärendet.

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

Sammanträdesdatum
2025-11-20

§ 329

Dnr 2025KS160

Svar på motion om kompetenskrav på personal inom äldreården

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till beslut i kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige avslår motionen.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige beslutade den 27 mars 2025 § 54 att till kommunstyrelsen remittera motion från Patrik Strömstén (SD), Peter Arvidsson (SD) och Johannes Backlund (SD) om kompetenskrav på personal inom äldreården. Kommunstyrelsen beslutade den 8 maj 2025 § 157 att remittera Motion om kompetenskrav på personal inom äldreården till socialnämnden för yttrande över de delar i motionen som berör nämndens verksamhetsområde.

I motionen yrkar Sverigedemokraterna om krav på en certifierad miniminivå i svenska språket till nivå B2 för vårdande personal inom äldreården och hemtjänst.

Socialnämnden beslutade 22 oktober 2025 § 152 att anta Yttrande till kommunstyrelsen över motion om kompetenskrav på personal inom äldreården från sektorn för socialtjänst som sitt eget yttrande till kommunstyrelsen.

Verksamhetsområdet har fungerande arbetssätt och rutiner som används vid rekrytering och introduktion av medarbetare för att säkerställa kompetens, lämplighet och språkkunskaper. Verksamheten arbetar löpande med att ta fram språkutvecklande arbetssätt i enlighet med den språklag som beräknas träda i kraft den 1 juli 2026.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 30 oktober 2025
- Socialnämndens beslut 22 oktober 2025 § 152
- Yttrande till kommunstyrelsen över motion om kompetenskrav på personal inom äldreården 11 september 2025
- Motion från Patrik Strömstén, Peter Arvidsson och Johannes Backlund (SD) om kompetenskrav på personal inom äldreomsorgen, daterad 14 mars 2025

Förslag till beslut på sammanträdet

Per Vorberg (M) föreslår att kommunstyrelsen, i enlighet med förvaltningens förslag, föreslår att kommunfullmäktige avslår motionen.

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum
2025-11-20

Peter Arvidsson (SD) föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige bifaller motionen.

Beslutsgång

Ordföranden redovisar att han kommer ställa Per Vorbergs förslag mot Peter Arvidssons förslag.

Kommunstyrelsen godkänner redovisad beslutsgång.

Per Vorbergs och Peter Arvidssons förslag

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunstyrelsen bifaller Per Vorbergs förslag.

Omröstning begärs. Kommunstyrelsen godkänner följande beslutsgång:

Ja-röst för att bifalla Per Vorbergs förslag

Nej-röst för att bifalla Peter Arvidssons förslag

Med 11 ja-röster och 2 nej-röster bifaller kommunstyrelsen Per Vorbergs förslag. Hur var och en röstade framgår av omröstningslista 8.

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

Sammanträdesdatum
2025-11-20

Voteringslista: § 329

Ärende: Svar på motion om kompetenskrav på personal inom äldreården, 2025KS160

Omröstningslista 8

Ledamot	Ja	Nej	Avstår
Per Vorberg (M), ordförande	X		
Mikael Johannison (M), vice ordförande	X		
Ulla-Karin Johansson (S), ledamot	X		
Peter Arvidsson (SD), ledamot		X	
Gun Wågsjö (C), ledamot	X		
Berit Müllerström (S), ledamot	X		
Anders Halldén (L), ledamot	X		
Marie Strid (MP), ledamot	X		
Per Olov Risman (SD), ledamot		X	
Håkan Eriksson (KD), ledamot	X		
Björn Mattsson (V), ledamot	X		
Kersti Lagergren (M), ersättare	X		
Lena Fredriksson (S), ersättare	X		
Resultat	11	2	0

Kommunstyrelsen

Datum
2025-10-30

Diarienummer
2025KS160 008

Svar på motion om kompetenskrav på personal inom äldreården

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till beslut i kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige avslår motionen.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige beslutade den 27 mars 2025 § 54 att till kommunstyrelsen remittera motion från Patrik Strömstén (SD), Peter Arvidsson (SD) och Johannes Backlund (SD) om kompetenskrav på personal inom äldreården. Kommunstyrelsen beslutade den 8 maj 2025 § 157 att remittera *Motion om kompetenskrav på personal inom äldreården* till socialnämnden för yttrande över de delar i motionen som berör nämndens verksamhetsområde.

I motionen yrkar Sverigedemokraterna om krav på en certifierad miniminivå i svenska språket till nivå B2 för vårdande personal inom äldreården och hemtjänst.

Socialnämnden beslutade 22 oktober 2025 § 152 att anta *Yttrande till kommunstyrelsen över motion om kompetenskrav på personal inom äldreården* från sektorn för socialtjänst som sitt eget yttrande till kommunstyrelsen.

Verksamhetsområdet har fungerande arbetssätt och rutiner som används vid rekrytering och introduktion av medarbetare för att säkerställa kompetens, lämplighet och språkkunskaper. Verksamheten arbetar löpande med att ta fram språkutvecklande arbetssätt i enlighet med den språklag som beräknas träda i kraft den 1 juli 2026.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 30 oktober 2025
- Socialnämndens beslut 22 oktober 2025 § 152
- Yttrande till kommunstyrelsen över motion om kompetenskrav på personal inom äldreården 11 september 2025
- Motion från Patrik Strömstén, Peter Arvidsson och Johannes Backlund (SD) om kompetenskrav på personal inom äldreomsorgen, daterad 14 mars 2025

Fredrik Wallström
Sektorschef

Anna Hildesson
Verksamhetschef

Sammanträdesdatum
2025-10-22

§ 152

Dnr 2025SOCN99

Yttrande till kommunstyrelsen över motion om kompetenskrav på personal inom äldreården

Beslut

Socialnämnden antar *Yttrande till kommunstyrelsen över motion om kompetenskrav på personal inom äldreården* från sektorn för socialtjänst som sitt eget yttrande till kommunstyrelsen.

Protokollsanteckning

Reine Lindqvist (SD) lämnar en protokollsanteckning med följande innehåll: Att anställa personer som inte kan kommunicera tillräckligt bra löser inte personalbristen utan det ökar belastningen, ökar risken, äventyrar patientsäkerheten och förvärrar arbetsmiljöproblemen. Det skapar en tyst och farlig lojalitetskultur, där personal inte vågar påtala språkproblem av rädsla att uppfattas som illojala. Är det verkligen meningen att det är personalen som ska agera språkbud och språkutbildare? Har personalen utbildning för detta och får de avsätta tid för det?

Ordförande medger att protokollsanteckningen antecknas till protokollet.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige beslutade den 27 mars 2025 § 54 att till kommunstyrelsen remittera motion från Patrik Strömstén (SD), Peter Arvidsson (SD) och Johannes Backlund (SD) om kompetenskrav på personal inom äldreården. Kommunstyrelsen beslutade den 8 maj 2025 § 157 att remittera *Motion om kompetenskrav på personal inom äldreården* till socialnämnden för yttrande över de delar i motionen som berör nämndens verksamhetsområde.

I motionen yrkar Sverigedemokraterna om krav på en certifierad miniminivå i svenska språket till nivå B2 för vårdande personal inom äldreården och hemtjänst.

Förvaltningens bedömning är att socialnämnden i sitt yttrande till kommunstyrelsen bör avstyrka motionen. Verksamhetsområdet har fungerande arbetssätt och rutiner som används vid rekrytering och introduktion av medarbetare för att säkerställa kompetens, lämplighet och språkkunskaper. Verksamheten arbetar löpande med att ta fram språkutvecklande arbetssätt i enlighet med den språkplan som beräknas träda i kraft den 1 juli 2026.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 10 juni 2025

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum
2025-10-22

- Yttrande till kommunstyrelsen över motion om kompetenskrav på personal inom äldrevården 11 september 2025
- Motion från Patrik Strömstén, Peter Arvidsson och Johannes Backlund (SD) om kompetenskrav på personal inom äldreomsorgen, daterad 14 mars 2025

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

Datum
2025-10-13

Dnr
2025SOCN99 739

Yttrande till kommunstyrelsen över motion om kompetenskrav på personal inom äldreomsorgen

Socialnämnden avstyrker motionen.

Demografisk utveckling påverkar äldreomsorgen

De senaste åren har frågan om kompetensförsörjning i äldreomsorgen varit i fokus, både gällande brist på bemanning och adekvat kompetens för arbetet. Det är centralt att personalen har rätt kompetens för sina arbetsuppgifter för att äldre ska känna sig trygga med den vård och omsorg som ges.

Språkkunskaper och förmåga att kommunicera både muntligt och skriftligt är grundförutsättningar för att personalen ska kunna utföra arbetet inom äldreomsorgen på ett säkert sätt.

Enligt Sveriges kommuner och regioner (SKR) är framtidens ökade behov av anställda störst inom äldreomsorgen. Det beror på den demografiska utvecklingen där den äldre befolkningen i landet ökar samtidigt som många medarbetare går i pension. Antalet personer i arbetsför ålder minskar, förutom gruppen utrikesfödda i arbetsför ålder som ökar. Utrikesfödda personer är en viktig målgrupp för rekrytering för att kunna klara den framtida kompetensförsörjningen inom äldreomsorgen.

Förslag på kommande språkrav i socialtjänstlagen (2025:400)

Regeringen beslutade den 30 mars 2023 att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att utreda och ta fram förslag på språkrav gällande äldreomsorgens personal. Utredningen; [Ett språkrav för språkutveckling \(SOU 2024:78\)](#) blev färdig i november 2024 och den föreslår att det införs ett språkrav i socialtjänstlagen för personal som utför insatser mot målgruppen äldre. Lagförslaget föreslås träda i kraft den 1 juli 2026. Språkravet innebär att arbetsgivare ska arbeta för att omsorgspersonal har en nivå av kunskaper i svenska språket som är relevanta för de omsorgsinsatser som de utför i äldreomsorgen. Den nivå som bedöms vara relevant är B2 enligt *Gemensam europeisk referensram för språk, Gers*. Utredningen konstaterar dock att det inte ska vara ett krav att medarbetare uppnår nivån B2 vid anställning med anledning av utmaningar i kompetensförsörjningen. Enligt utredningen behöver arbetsgivare ha möjlighet att även fortsättningsvis kunna anställa personer som ännu inte uppnått den efterfrågade nivån, men att det ska finnas ett systematiskt

språkutvecklande arbete på arbetsplatsen. Utredningen poängterar att språkravet måste ge utrymme för flexibla lösningar och arbetssätt och att verksamheterna behöver få utrymme att själva avgöra hur tillgängliga resurser kan användas på bästa sätt.

Utredningen föreslår vidare att det införs ett statsbidrag, så kallat svenskalyftet, som syftar till att stimulera arbetsgivare till att skapa goda förutsättningar för att kunna utveckla språkutvecklande arbetsplatser. Svenskalyftet ska även möjliggöra för personal att vid behov kunna studera svenska på betald arbetstid. Enligt utredningen ska språkravet, svenskalyftet och en tydlig plan för uppföljning leda till att äldreomsorgens personal över tid når de kunskaper i svenska språket som är relevanta för omsorgsinsatsernas genomförande.

Pågående arbete kring språkutvecklande arbetssätt

Verksamhetsområdet vård och omsorg har en långsiktig strategisk bemanningsplanering för att lokalt säkerställa kompetensförsörjningen. Verksamheten har redan påbörjat ett språkutvecklande arbetssätt och hittills har 18 språkombud utbildats och ytterligare fem utbildas under hösten 2025. Språkombuden ska tillsammans med enhetschef arbeta språkutvecklande på sin arbetsplats. Verksamheten har även upprättade samverkansformer med vuxenutbildningen för att utbilda medarbetare i det svenska språket via statsbidraget äldreomsorgslyftet. Utifrån det kommande lagförslaget ska en tvärprofessionell arbetsgrupp vidareutveckla det språkutvecklande arbetssättet med stöd av det material som tas fram nationellt.

Verksamheten har därtill metoder som används vid rekrytering, introduktion och handledning för att säkerställa kompetensen och lämpligheten bland blivande medarbetare inom vård och omsorg. I samband med rekrytering genomförs både muntliga och skriftliga tester i det svenska språket.

Inom ramen för den långsiktiga strategiska bemanningsplaneringen har alla enheter ökat sin grundbemanning och överanställningen används för att täcka frånvaro på enheterna. På så sätt har verksamheten en låg andel utbildad personal som tas in som timvikarier. Inom den strategiska bemanningsplaneringen ingår även arbetssätt för att öka attraktiviteten inom vård och omsorg. Bland annat har kommunen infört en karriärvägsmodell. Karriärvägsmodellen möjliggör differentiering av arbetsuppgifter utifrån titulatur och alla enheter har anställt specialistundersköterskor som parallellt med att arbeta brukarnära även kan handleda kollegor vid behov.

Förvaltningen delar den ovan nämnda utredningens slutsatser att ett språkrav kan innebära att det inte finns tillräckligt med personal inom äldreomsorgen. I stället för ett strikt krav som motionen yrkar på, bör det bedrivas ett språkutvecklande systematiskt arbete för att kunna säkra upp den framtida kompetensförsörjningen.

Verksamheten arbetar med att vidareutveckla ett språkutvecklande arbetssätt i enlighet med den språklag som beräknas träda i kraft den 1 juli 2026. Arbetet genomförs i enlighet med det stödmaterial som tas fram nationellt.

Med anledning av ovan avstyrker socialnämnden förslagen i motionen då verksamhetsområdet redan har ett arbetssätt och rutiner som används vid rekrytering och introduktion av medarbetare för att säkerställa kompetens, lämplighet och språkkunskaper.

Socialnämnden

Motion om kompetenskrav på personal inom äldreården

På många av våra äldreboenden finns personal med dålig kunskap, svårigheter med kommunikation, motivation eller oförmåga att vårda äldre människor. Det kan finnas omständigheter då viss personal anses vara rent olämplig som vårdpersonal. Detta gäller primärt vikarier men även fast anställd personal. Att jobba som vårdpersonal är otroligt krävande både socialt och fysiskt. Brukarna är en mycket svag och utsatt grupp i samhället och vårdpersonal sitter därför på en väldigt förtroende- och lämplighetskrävande position.

Det krävs fler olika kompetenser för att kunna ge en kvalitativ och värdig vård. Att kunna kommunicera i tal och skrift på ett tillfredsställande sätt är en vital del i arbetet med att kunna uppnå patientsäkerhet och kulturell förståelse som ger en trygg och säker arbetsmiljö.

Sverigedemokraterna föreslår därför att personal som ska anställas eller tas in som vikarier inom äldreomsorg och hemtjänst ska vara certifierade i svenska språket av minst nivå B2 enligt Common European Framework of Reference for Languages (CEFR). Detta är t.ex. ett minimikrav för undersköterskor inom regionens sjukvård.

Det ska genomföras språktester av de förvärvade kunskaperna och vårdaren ska uppvisa verifierbart certifikat för arbetsgivaren. Det ska vara utförarens/huvudmannens ansvar att säkerställa att personalen uppfyller denna färdighet. En arbetsgivare ska kunna kräva att redan anställda medarbetare utbildar sig i svenska språket under arbetstid och som då arbetsgivaren bekostar. Som vikarie åläggs vederbörande att själva lösa detta eller enligt överenskommelse. Vikarier eller blivande nyanställda som inte är certifierad ska inte få vårda brukare.

Med anledning av ovanstående yrkar Sverigedemokraterna:

- att krav på en certifierad miniminivå i svenska språket till nivå B2 för vårdande personal inom äldreården och hemtjänst.

För Sverigedemokraterna Härryda

Patrik Strömstén (SD)

Peter Arvidsson (SD)

Johannes Backlund (SD)

2025-03-14